

la humanitat

Director: Lluís Companys

Redacció i Administració: Pelai, 56, 2.^a

Telèfons 16407 i 16408

Impremta: Rambla Estudis, 6

Telèfon 13000

Dues edicions diàries

Any I * Núm. 1

Barcelona, 9 de Novembre de 1931

Edició de la nit

cadadia...

Butlletí del temps

Una magnífica nit de tardor, la passada. Una nit de tardor amb estels d'hivern. Una nit per a quedar-se a casa amb una bona tassa de cafè, una bona ampolla de conyac, un bon cigar. I un bon llibre.

Al carrer, poca gent. I aquella dansa de fulles seques que tots els poetes aprofiten en arribar aquesta època.

I un dia gris, un dia estrangeritzat, traduït del francès, del francès de París. Un cel de color d'aigua amb aiguallent. Les voreres xarolades d'humitat. Paraigües impermeables. Un tel finíssim de boira.

I aquell fang negre de totes les grans ciutats, aquell fang de la civilització...

Musica de circumstàncies

Congrés dels Diputats. Sessió nocturna al Congrés dels Diputats. El senyor Galarza acusa. El senyor March, el conegut home d'affers, escolta. I calla, no gaire tranquil.

El senyor Galarza segueix parlant, seguint acusant: els negocis bruts de Primo de Rivera, la fàbrica de tabacs de Màlaga, contrabandol, un home assassinat a València, et sic de ceteris.

El senyor March calla, no gens tranquil. I un diputat canturreja, mirant el senyor March:

¡Qué tienes que tanto lloras, contrabandista valiente!...

Un títol que torna a tenir actualitat

Choderlos de Laclos fou un abat francès que visqué en les darreries del segle XVIII, quan el segle XVIII, amb la Revolució, es coronava de glòria. Choderlos de Laclos és conegut per un llibre famós del qual és autor: Les liaisons dangereuses. Títol que podríem traduir així: "Les amistats perilloses".

Com l'hauria recordat aquest títol el senyor Emili Iglesias, tan popular a Barcelona per la seva actuació en l'afar Ferrer Guàrdia; en el Govern civil el dia 14 del passat abril!

Com hauria recordat aquest títol de "Les amistats perilloses" el senyor Iglesias, si el senyor Iglesias fos un home de llibres!

I el senyor Joan March també l'hauria recordat.

Però ni l'un ni l'altre deuen haver-lo llegit. Tenien massa feina tots dos per a perdre el temps llegint!

Un comentari expressiu

Al Congrés, l'altre dia.

Un senyor:

—Quin quadrol!

—Un altre senyor:

—Quin March!

La "Incompatibilitat" d'Emili Iglesias

Fou nota dels darrers dies en els centres polítics de Barcelona, el succeït a la sessió parlamentària en el assumpte March-Emiliano Iglesias, i les possibles derivacions que poden sorgir.

Els diaris de Barcelona que avui comenten el succeït, ho consideren com una saludable mesura de les Corts Constitucionals.

"El Diluvio" del diumenge encapçalava l'editorial amb el següent títol: "Quien mal anda...", que és ja tot un comentari.

"L'Opinió" assenyalava que en els temps de la monarquia, aquesta depuració no hauria estat possible.

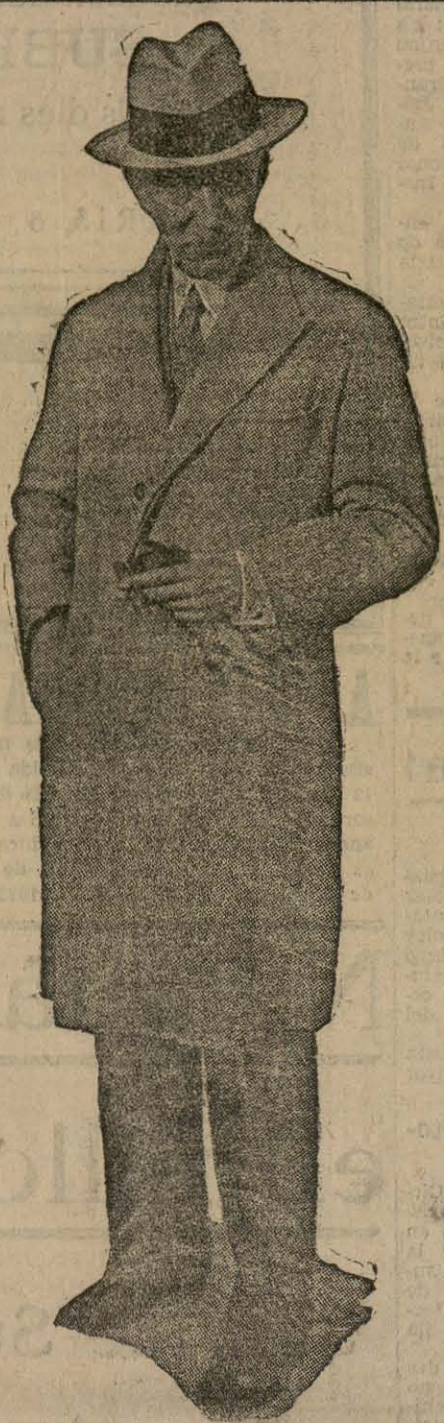
Els comentaris que en les penyes polítiques s'han fet d'aquesta depuració, res conclouen que en la mesura admesa pel Parlament hi ha influït molt el desprestigi o els antecedents poc honestos, a judici de la fama pública del senyor Iglesias.

Se senyalava també la circumstància de que fou amb el vot insuficient dels diputats la resolució del Parlament, puix hi va haver una sola bola negra que fou equivocadament disposada; i que la minoria radical es distingí per llur posició contra l'acusat.

Hom recordava que fa ja molt de temps que el senyor Iglesias vivia realment apartat de la confiança del seu cabdill, don Alexandre Lerroux. En les darreres eleccions municipals, el senyor Iglesias va emparar les candidatures d'identitat de la candidatura que va imposar-li el senyor Lerroux en el seu afany de renovar els seus elements i sortir del mateix homes que s'havien anat repetint en el Consistori i no no sense amb l'encert i la rectitud que s'eren de desitjar.

La decisió del Parlament deixa, segons observen els comentaristes, uns punts enllaire. El senyor March o qui fos, tant sols podia estar enterat del que es deia i dels acords que es precisaven en la Comissió de responsabilitats, per al qual que hi assistís. El senyor Iglesias no forma part de la dita Comissió, qui és, doncs, el qui faltant a la paraula d'honor contraria, s'apressava a donar les notícies al contrabandista mallorquí, al senyor Iglesias per a que les hi trametés?

Vet ací un punt que s'haurà de posar en not. Però tot això sense apassionament, sinó en la seva mida i prèvia totes les apuntes, amb freda i acurada serenitat de judici.

ORIENTACIONS

A les dones de Catalunya

Inicem, avui, amb aquest article d'Eduard Ortega i Gasset la col·laboració que ens tenen promesa prestigioses figures de la política espanyola. Demà, en aquestes columnes, sortirà un treball d'Ossorio i Gallardo, i a aquest seguirà un altre de Basil Álvarez. Així, cada dia, "la humanitat" posarà a les personalitats polítiques de més relleu al Parlament en contacte amb els seus llegidors.

La República ha liberat a las mujeres, ha puesto en sus manos el tiro de la ciudadanía. Lo ha hecho con generosidad olvidando ante la belleza y la justicia del principio, las suspicacias y las cautelas de la oportunidad.

Yo que me debo con toda franqueza a la opinión y que practico la democracia dando cuenta en todo instante de mis actos, he de decir que siendo partidario ardiente de la igualdad de los sexos ante la ley civil, penal y política, sentía ahora grave preocupación. Creía ver inmensas falanges de la feminidad en algunas comarcas — no en vuestra Cataluña — aun prendidas y esclavas del fanatismo religioso. Como en política no puede olvidarse la táctica y no defiende mejor los principios el que los atropella con inconsciente vehemencia, sino quien le busca los mejores caminos, opinaba que debíamos antes romper las cadenas de ese fanatismo, esa cárcel de almas y conquistar previamente el alma de la mujer. Pero la generosidad de la República no ha admitido dilaciones. Ello nos obliga y os obliga a vosotras damas ciudadanas a realizar sin demora la obra de liberación.

Y debo decir, después de haber pulsado las primeras reacciones, que las esperanzas reaccionarias, que tanto se han encendido con la concesión del voto a la mujer, van a ser defraudadas. Creían ganar con los manos de las mujeres lo que ellos perderían como hombres en el día glorioso del 14 de abril. E viejo Don Juan, que aun se exhibe en los escenarios, ya cansado y desueto, sigue lanzando sus románticas endechas en sus versos pasados de moda, y en sus costumbres de inveterado conquistador, va a raptar mujeres a los conventos. ¡Triste error! suyo! Las muchachas modernas, que se rien de sus raptos y de sus mostros, no están ya en los conventos, sino en el Liceum Club y en las Universidades.

Ahora bien, la esperanza es una fuerza y es urgente que vosotras, mujeres liberales y cultas, les desengañéis rápidamente y anuléis esa fuerza. Tenéis que destruir la soberanía tenebrosa del confesionario. El

nuevo Estado os necesita en este instante rodeado de las zozobras y dolores de su nacimiento, porque no es posible que lo que tantos sacrificios ha costado a vuestros padres, hermanos y maridos sea destruido en los caducos altares de la superstición clerical.

La República, al otorgaros el voto, ha duplicado el área de la ciudadanía. Y no sólo la ha duplicado, sino que la ha enriquecido con el matiz delicado y sensato del cerebro femenino, que tiene, entre otras excelencias sobre el del hombre, la de marchar muy unido al ritmo cordial. He experimentado ya en algunas reuniones públicas el benéfico efecto de la asistencia y de la intervención de la mujer, un nuevo estímulo que acrecenta el entusiasmo y la fe y aleja las formas de ruda violencia. Tenéis que dar a la joven República la gracia y la gentileza de vuestro espíritu, la sensatez y la ponderación que os caracterizan. Dejad a las viejas aristocratas que profesan la arcaica preocupación monárquica y clerical. ¡Cosa es, ciertamente, de viejas! La República es lo moderno, ideal de juventud que lleva en sus cabellos el alirón de la democracia.

EDUARDO ORTEGA GASSET

ASSEMBLEA DE «LA FALC»

A les tres de la matí del diumenge va acabar l'Assemblea general extraordinària de socis de la Joventut Nacionalista "La Falc".

Després de llarga discussió, en la que foren unànims els parers en sentit de que "La Falc" ha de conservar la seva significació integralment nacionalista i profundament esquerrana i s'expressa tothom en termes de gran consideració i respecte per a la persona d'En Francesc Macià, es va ratificar l'acord, pres per l'Assemblea anterior, d'adherir-se al partit de l'Esquerra Republicana de Catalunya, del qual és En Macià president. Pregueren parer al debat els socis senyors Amat, Mons, Daniel, Tomás, Marfany, Hurtado, Costa, Sande, Rich, Riquier, Pou i altres i el clogue amb un brillant discurs, en el que feu ressaltar la tasca meritoriosa que "La Falc" porta a terme dins l'Esquerra, el president de l'entitat, En Lluís Brú.

Foren confirmats en llurs càrrecs, els ara interins, els següents socis: President, Lluís Brú; vice-president, primer Enrie Fontbernat; vice-president segon, Joan Tarradellas; Tresorer, Manuel Albert; Comptador, J. Pou; Secretari primer, Josep Mainar; Secretari segon, J. Marfany; Secretari tercer, Rafel Padilla; Vocal primer, R. Bertran; Vocal segon, R. Alaba; Vocal tercer, J. Murguill; Vocal quart, R. Vallvé; Vocal cinquè, J. Abelló; Vocal de la Secció de Cultura, Josep Maria Clot; Vocal de la Secció d'Esbarjo, Manuel Sanja; Vocal de la Secció d'Excursions, J. Peiró.

En plaer saludar "l'Humanitat" el nou diari que ve a defensar els ideals de llibertat, de les altres llibertats plenes d'anhels generosos i d'amor a la humanitat que he defecurat tota la vida

Francesc Macià

En donar els nostres primers passos, volem ofrenar-los, coralment, a l'Avi. Que la seva venerable figura, símbol dels nostres afany i dels nostres ideals, ens acompanyi en aquesta aventura nostra. El seu amor immens a la humanitat tota, també el sentim nosaltres. Aquest amor als pobles ha inspirat el títol del nostre diari. Catalunya, la República, el poble... Els tres grans amors d'En Francesc Macià, són també els nostres tres grans amors. Lluitaré, com calgui i on calgui, per Catalunya, la nostra terra, fins a veure-la més gran, més florent, més avançada, lliure i sobirana dels seus destins. Lluitaré per la República digna i progressiva, que prodiga en llibertats, uníxi els pobles amb llaços de cordialitat i afecte. Lluitaré per la democràcia, pels humils, per l'imperi d'una confraternitat universal, que engendri afectes i desterrí els odís.

Francesc Macià. Us fem ofrena de la nostra obra.

ELS FETS DE PALENCIA

Amb motiu de celebrar-se un míting revisionista es promouen nombrosos incidents

Palència, 9. — Els ànims ja prou excitats durant els darrers dies de la passada setmana, arribaren ahir matí al comble així que comencaren a entrar en la ciutat diverses caravanes autònoms procedents de tots els pobles de la província, de León, Segòvia, Burgos, Valladolid, Bascongadas i Navarra, en nombre d'uns tres-cents, per assistir al míting revisionista organitzat per les minories agrària i basco-navarresa.

Des de molt abans, nombrosos grups, formats per elements diversos, es situaven en llocs estratègics de les entrades de la població per impedir l'acces dels concurrents al míting. Als Quatre Cantons fou apedregat un cotxe, al qual trencaren els vidres, i el seu propietari sofrí diverses ferides, produïdes pels trossos de vidre.

COMENCEN ELS INCIDENTS

Poc abans de les deu del matí, arribà una caravana procedent de Valladolid, baixant dels cotxes alguns joves i comencaren a cridar un seguit de col·lísions. Aleshores, els grups es llançaren damunt d'ells, i es produí una col·lisió. Avisats els guàrdies de seguretat, acudí una secció, comandada per un tinent, la qual després de diversos càrregues, aconseguí dispersar-los. A conseqüència de la topada, resultaren contusions Aureli Cuesta, de la directiva del Partit Radical, i el pagès exdiputat provincial, Josep Marquino, el qual es dedicava a repartir entrades per al míting.

LES DRETES S'APRESTEN A LA DEFENSA

En vista del calent que prenen els esdeveniments, una comissió d'elements

les càrregues. Els elements de les drotes, organitzadors de l'acte, acordaren les naus per tal d'evitar tot acte de violència. Mestreant, continuaven les col·lisions al carrer. Resultaren lesionats Honorat Martínez, de quaranta-vuit anys; Gerard Mugica, de vint-i-sis; Antònia Pastor, de trenta-tres; Antònia Gómez, de divuit, i Pere Rodríguez, de vint-i-sis.

COMENÇA EL MÍTING

A les onze del matí començà el míting: hi assistiren nombroses representacions de diversos pobles de la província i de les confiances. En aparèixer a l'estrada el senyor Gómez Roig, diputat per Madrid, el qual ahir fou víctima d'una agressió, se li tribuà una ovació sorollosa.

Començà els discursos el senyor Dímas de Madariaga, diputat per Toledo, el qual posà de peu la gran manifestació de fe i d'entusiasme de que es donava proves pels ideals catòlics.

Parlaren, seguidament, els senyors Fougl, diputat per Cuenca; Arroyo, per Tenerife; Cano i Clair, per Salamanca, i Cortés, per Palència. Per les províncies basco-navarreses parlaren els senyors Orriol, Aizpuru i Molina, i el senyor Gil Robles.

Aquest manifestà que l'única Constitució que podem admetre, és aquella que estigui formada per la transacció de totes les idees. Els acords antireligiosos no fílben idees al Pacte de Sant Sebastià i han estat en oposició del doctrinarisme de la Cambra. En nom de la llibertat ens volem imposar idees dissolvents. Amb la retirada nostra del Parlament, aquest es troba avorrit, i per a distreure'ns no tenim més remei que treure a relluir els draps bruts. Ara pretenen d'atraure'ns de nou al Parlament per a votar el renyor Alcalá-Zamora, i en canvi, ens prometen la revisió d'alguns dels articles de la Constitució. Nosaltres no podem tornar-hi.

Després d'altres parlaments dels senyors Royo Villanova, Rodríguez, Arévalo, Benza i Martínez Velasco — el qual digué que "la Constitució és un paper mullat" — el senyor Abili Calderón tancà l'acte amb fortes censures contra el senyor Alcalá Zamora.

NOMBROSOS INCIDENTS DESPRES DEL MÍTING

Poc després de la sortida, els grups situats a la vora de la casa Miravalles, tornaren a produir-se en forma violenta contra els assistents al míting. Aquests sortiren en petits grups escampant-se per la ciutat. A dos quarts de quatre, la guàrdia civil hagué de donar algunes proximitats de la casa de Miravalles, on havia de verificar-se el míting, s'ha establert un gran servei de vigilància a càrrec de la guàrdia civil. Nombrosos grups de vaguistes se situaren al centre de la població i alguns d'ells a prop i insultaren tots els que acudien a l'acte, a alguns dels quals agre-diren. Les forces de la guàrdia civil donaren amb aquest motiu dues violen-

intencions agredir-los. Des de l'auto foren fets diversos trets a l'aire per esporguir el grup, però aquest, en lloc de fugir, voltà l'automòbil i hi calà foc. Una senyoreta resultà lesionada, i fou assistida a la caserna d'Alfons XIII. En vista de l'aspecte que anaven prenent els successos, les autoritats ordenaren que sortís una secció del Batalló cichista per a mantenir l'ordre.

CONTINUARÀ LA VAGA?

Aquesta nit, a darrera hora, es reuní el Comitè de vaga per acordar si es pot donar per acabada o si, al contrari, ha de continuar.

Les conseqüències del míting repercuten a Burgos

Una dona morta i varis ferits greus

De retorn a Burgos, els elements que havien assistit al míting de Palència, hi hagué una forta topada amb elements obrers que estaven en l'estació. Sembla que, poc després, s'organitzaren diferents manifestacions, una de les quals anà al Govern civil, i altres a la residència dels Jesuïtes, sortint-los hi al pas la guàrdia civil. Suposa — respecte a aquest punt concret —, el senyor Casares-Quiroga, que la força pública va repel·lir alguna agressió de que fou víctima, puix que li participen que havien dotze ferits de bala, sis de greus i sis contusos. Dels greus cal remarcar-ne un que té una ferida a l'omímer, i un altre, a l'hipocondri. També li han notificat que resultà morta una dona anomenada Felisa Herrero, vídua

de nou al Parlament per a votar el renyor Alcalá-Zamora, i en canvi, ens prometen la revisió d'alguns dels articles de la Constitució. Nosaltres no podem tornar-hi.

Després d'altres parlaments dels senyors Royo Villanova, Rodríguez, Arévalo, Benza i Martínez Velasco — el qual digué que "la Constitució és un paper mullat" — el senyor Abili Calderón tancà l'acte amb fortes censures contra el senyor Alcalá Zamora.

A l'arribada del tren de Burgos, es produïren també diverses col·lisions i igualment a l'arribada del tren de Valladolid.

A l'estació de Rioseco també intentaren els ferroviaris desenganxar cotxes dalt en especial sense aconseguir-ho. A l'arribada d'aquest tren, la guàrdia civil hagué de donar algunes proximitats de la casa de Miravalles, on havia de verificar-se el míting, s'ha establert un gran servei de vigilància a càrrec de la guàrdia civil. Nombrosos grups de vaguistes se situaren al centre de la població i alguns d'ells a prop i insultaren tots els que acudien a l'acte, a alguns dels quals agre-diren. Les forces de la guàrdia civil donaren amb aquest motiu dues violen-

intencions agredir-los. Des de l'auto foren fets diversos trets a l'aire per esporguir el grup, però aquest, en lloc de fugir, voltà l'automòbil i hi calà foc. Una senyoreta resultà lesionada, i fou assistida a la caserna d'Alfons XIII. En vista de l'aspecte que anaven prenent els successos, les autoritats ordenaren que sortís una secció del Batalló cichista per a mantenir l'ordre.

Aquesta nit, a darrera hora, es reuní el Comitè de vaga per acordar si es pot donar per acabada o si, al contrari, ha de continuar.

Les conseqüències del míting repercuten a Burgos

Una dona morta i varis ferits greus

De retorn a Burgos, els elements que havien assistit al míting de Palència, hi hagué una forta topada amb elements obrers que estaven en l'estació. Sembla que, poc després, s'organitzaren diferents manifestacions, una de les quals anà al Govern civil, i altres a la residència dels Jesuïtes, sortint-los hi al pas la guàrdia civil. Suposa — respecte a aquest punt concret —, el senyor Casares-Quiroga, que la força pública va repel·lir alguna agressió de que fou víctima, puix que li participen que havien dotze ferits de bala, sis de greus i sis contusos. Dels greus cal remarcar-ne un que té una ferida a l'omímer, i un altre, a l'hipocondri. També li han notificat que resultà morta una dona anomenada Felisa Herrero, vídua

Pensament i Voluntat

Com molts no ignoren, he estat l'introduïdor de la Metapsíquica a la nostra llengua. Les dues versions d'Ernesto Bozzano, Els enigmes de la Psicomètria i La supervivència humana trobaren, en el públic i en la premsa, una acollida cordial, la reintegració a la vida política ha malmés el meu propòsit de fer sortir, cada any, un volum català d'aquest ordre de coneixements, novíssim, trasbalsador, ple de promeses. Tot esperant el moment de tornar-hi, em plau, avui, de fer una ràpida revisió d'una nova i magnífica producció de l'insigne filòsof genovès: Pensament i Voluntat, apareguda chez Meyer, de París, en 1930.

HUMBERT TORRES

La tesi sostinguda per Bozzano, en l'obra esmentada, és aquesta: el pensament és una força organitzadora i "plastificant" (segons la seva expressió). Existeixen, a més, certs fets, inexplicables per la hipòtesi de la sola activitat del pensament conscient o subconscient, i cal, de tota evidència, reconèixer l'acció de pensaments emanats de personalitats transpassades. Aquest poder creador del pensament humà, atança l'home a la Divinitat, i l'estudi de l'acció física del pensament, permet penetrar una mica el gran enigma de l'Univers, car hom pot considerar aquells darrer com una materialització ideoplàstica, d'infinida durada, del pensament diví.

Bozzano raona així. Pren al seu compte la teoria de Thaine, que vol que l'esperit sigui un "polysier" d'imatges. Després parla de les "imatges consecutives", que persisteixen i reapareixen quan ha desaparegut l'excitació nerviosa que les havia fet néixer. Passa, a seguida, a les "abduccions espontànies i voluntàries", el tipus de les quals és la creació de personatges de novel·la pels grans escriptors, que continuen "veient" desenrotllar-se la seva vida contra el seu plan, com si els personatges haguessin adquirit una voluntat pròpia. Parla, després, de les "sugestions hipnòtiques i post hipnòtiques" (determinada imatge, suggerida hipnòticament damunt el camp d'un cartó blanc per l'experimentador al subjecte endormit, aquest, en despertar, "veu" positívament aquesta imatge, que es comporta en plena obediència a les lleis conegudes de l'òptica).

Bozzano segueix, i arrengrera un nombre de descripcions fetes per clarividents, de "formes de pensament", descripcions concrets i totes elles, i això és una forta probabilitat a favor de la realitat "objectiva" de les dites formes; i en una bella digressió, explica, per així dir, la gènesi de molts fets de cases encantades.

Després, en una nova secció, parla de la "fotografia del pensament". Sembla provat que plaques sensibles poden ésser impressionades per formes o dibuixos existents en el pensament conscient o subconscient. I fins, per al nostre autor, certs casos semblen provar la intervenció d'altres intel·ligències que les dels éssers humans vivents.

Finalment, per una gradació natural, Bozzano estudia la "ideoplàstica", o sigui la facultat de l'esperit humà de modelar l'ectoplasma per la potència del seu pensament. Aqueix fenomen transcendental és, bé que ignorat de la ciència oficial, el més severament demostrat. I el seu abast teòric, incalculable.

Tal és, en resum, el contingut del darrer llibre publicat pel nostre amic. Hi ha, en ell, camp abonat a la meditació sobre el gran problema que misteriosament ens envolta.

HUMBERT TORRES